

Kort overzicht plan

Verbetering gezette steenbekleding dijkvak De breede watering bewesten Yerseke (incl. deel van de Kruiningenpolder).

Eén van de werken die binnenkort in het kader van het project Zeeweringen wordt aanbesteed, gericht op uitvoering in de jaren 2000 en 2001, is het dijkvak ten westen van Hansweert, langs de polders De breede watering bewesten Yerseke en een deel van de Kruiningenpolder. Hiervoor is een dijkverbeteringsplan geschreven. In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste punten weergegeven. Het dijkverbeteringsplan kunt u inzien van 11 oktober 1999 tot en met 8 november 1999 op het kantoor van waterschap Zeeuwse Eilanden, Piet Heinstraat 77, 4461 GL te Goes.

1. Project Zeeweringen

Een groot deel van de Nederlandse dijken wordt aan de zeezijde tegen golven beschermd door een glooiing met een toplaag van zetsteen. Uit onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat bij zeer zware stormen deze steenbekleding onvoldoende is. Anders gezegd: de steenbekleding is in veel gevallen te licht.

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft het projectbureau Zeeweringen opdracht gegeven de gezette steenbekledingen van de dijken in Zeeland op sterkte te brengen. De werkzaamheden worden over een lange periode uitgesmeerd. Dit heeft te maken met de hoge kosten en de omvang van het totale werk. Om veiligheidsredenen wordt slechts een beperkt deel van het jaar (van 1 april tot 1 oktober), buiten het stormseizoen, aan waterkeringen gewerkt.

Zoals in de voorafgaande periode 1997-1999 concentreren de werkzaamheden zich in 2000 opnieuw langs de Westerschelde. De verbetering van de dijkvakken langs de Nieuw Neuzen-, Braakman- en Thomaespolder is in 1999 gestart en loopt nog door tot oktober 2000.

Daarnaast worden de volgende dijkvakken voorbereid gericht op een start van de uitvoering in 2000:

- De polder De breede watering bewesten Yerseke (incl. deel langs Kruiningenpolder);
- Nieuw-Neuzenpolder Oost;
- Verbetering ondertafels Margaretha-, Eendragt- en Kruispolder.

2. De huidige dijk

Het te versterken dijkvak ligt ten westen van Hansweert tussen dijkpaal 261-40 meter (muur van de Westnol) en dijkpaal 290 (= grens met de Willem-Annapolder). De totale lengte van het traject is 2,9 kilometer. De dijk om de buitendijkse bebouwing, werf en slibdepot behoort dus niet tot het werk. De kern van de te verbeteren dijk bestaat uit zand en klei. Onderaan de teen van de dijk (variërend tussen N.A.P. -1,80 en +0,90) ligt een bestorting van breuksteen, puin en sloopafval.

De bekleding van de glooiing is een lappendeken van met beton of asfalt ingegoten natuursteen (Vilvoordse steen en basalt), betonblokken, koperslabblokken en doorgroeistenen. Berm, bovenbeloop en kruin hebben een grasbekleding.

Langs het traject liggen slikken die van betekenis zijn als kraamkamer en opgroeigebied voor mariene fauna en als foerageergebied voor vogels. De natuurwaarde van de bestortingen en de glooiing in de getijdezone wordt gekenmerkt als "marginaal" tot "matig redelijk begroeid". De natuurpotentie is hoger zodat zelfs de kwalificatie "goed begroeid" haalbaar is. Op de glooiing boven gemiddeld hoogwater worden enkele soorten zoutplanten aangetroffen. De verwachting is dat bij een andere dijkbekleding dan de huidige een meer waardevolle begroeiing mogelijk is.

3. Toetsing van de dijk

De Wet op de waterkering schrijft voor dat de dijkbeheerders iedere vijf jaar de dijken moeten toetsen aan de veiligheidsnormen. De sterkte van de bekleding moet aan deze normen voldoen. Uit de toetsing van het dijkvak kwam naar voren dat het overgrote deel van de bekleding onvoldoende sterk is. Dit betekent dat de huidige steenbekleding wordt verwijderd en wordt aangepast aan de wettelijke veiligheidsnormen.

4. Uitgangspunten en de keuze van de nieuwe constructie

Uitgangspunten voor de keuze van de dijkbekleding zijn o.a.:

- alleen typen bekledingen aanbrengen die aan de huidige veiligheidseisen voldoen;
- de toepasbaarheid van de bekleding is in de praktijk bewezen;

004314 1999 PZST-P-99240 com

stief sVerbetering gezette steenbekleding dijkvak De t

- de keuze van de bekleding is gericht op herstel en zo mogelijk verbetering van de huidige natuurwaarden op de dijk;
- er wordt gestreefd naar maximaal hergebruik van materialen en toepassing van zoveel mogelijk milieuvriendelijke materialen.
- er wordt, binnen alle randvoorwaarden, gestreefd naar zo laag mogelijke kosten.

De dijk krijgt daar waar nodig een nieuwe, zwaardere steenbekleding van betonzuilen, basaltzuilen of betonblokken. Op een klein gedeelte wordt de bestaande natuurstenen bekleding overlaagd met breuksteen. Daar waar het mogelijk is de natuurwaarden te verbeteren, worden betonzuilen met ecotoplaag aangebracht.

5. De effecten op de omgeving

Natuur

Het aanpassen van de glooiing leidt tijdelijk tot negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Deze tijdelijke effecten kunnen niet worden voorkomen. De nieuwe dijkbekleding is zo gekozen dat de natuurwaarden zich zullen herstellen en zo mogelijk zelfs verbeteren. De reden hiervoor is dat de begroeiingsmogelijkheden, voor bijvoorbeeld zoutplanten die voorkomen op dit dijkvak, vooral worden bepaald door de gaten en spleten tussen de blokken en de ruwheid van het materiaal.

De slikken die voor de dijk liggen zijn van betekenis als kraamkamer en opgroeigebied voor mariene fauna en als foerageergebied voor vogels. Tijdens de uitvoering van het werk kunnen de vogels uitwijken naar de naastgelegen dijkdelen. Bij toename van recreatief medegebruik van de aan te leggen asfaltweg op de berm ontstaan er mogelijk geringe negatieve effecten voor de vogels.

Landschap en cultuurhistorische waarden

Het projectbureau streeft ernaar het continue lijnvormige karakter van de dijk te behouden door op het dijkvak onderscheiden horizontale zones en grenzen tussen deze zones te benadrukken. Door de aanleg van het onderhoudspad wordt de zone met grassen (de berm) onderbroken. Het aan te leggen asfalt onderhoudspad heeft hierdoor negatieve effecten op het landschap. De dijk krijgt de eerste jaren een andere aanblik. Na verloop van tijd krijgt de dijk door aangroei weer een natuurlijker aanblik.

Het uitgangspunt bij de werken is zo veel mogelijk hergebruik van materialen. Twee vakken basaltbekleding kunnen gehandhaafd blijven; verder wordt het tracé van de dijk bij de oude uitwateringssluis (dp 275) gehandhaafd. Hiermee is het maximale met betrekking tot de cultuurhistorische waarden bereikt. Voor zover de bestaande bekleding van natuursteen wordt vervangen door een bekleding van betonelementen is er een verlies aan cultuurhistorische waarde.

Recreanten en omwonenden

Tijdens de uitvoering van het werk kan verkeershinder op de aanvoerwegen optreden. Door, in overleg met de wegbeheerder, de aan- en afvoerroutes zorgvuldig te kiezen wordt eventuele geluidsoverlast en verkeershinder tot een minimum beperkt. Ook is de dijk tijdens de uitvoering van het werk tijdelijk niet toegankelijk voor recreanten. Na de aanleg is dat verbeterd omdat het waterschap recreatief fietsen en wandelen op de dijk toestaat.

Landbouw

Tijdens de uitvoering van het werk kunnen delen van de dijk niet worden gebruikt. Waterschap Zeeuwse Eilanden neemt hierover contact op met de gebruiker(s).

6. De uitvoering

Er wordt alleen in de periode tussen 1 april en 1 oktober aan de dijken gewerkt.

7. Ter inzage

Het dijkverbeteringsplan "verbetering gezette steenbekleding polder De breede watering bewesten Yerseke (incl deel van de Kruijningenpolder)" kunt u inzien van 11 oktober 1999 tot en met 8 november 1999 op het kantoor van waterschap Zeeuwse Eilanden. Uw zienswijze kunt u tot en met 8 november 1999 schriftelijk kenbaar maken aan het dagelijks bestuur van waterschap Zeeuwse Eilanden, Piet Heinstraat 77, Postbus 4460 AC Goes.

COLOFON

Dit is een uitgave van waterschap Zeeuwse Eilanden in samenwerking met het Projectbureau Zeeweringen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Waterschap Zeeuwse Eilanden
Piet Heinstraat 77, Postbus 114,
4460 AC Goes
Tel. 0113-241341 Fax. 0113-227528

Projectbureau Zeeweringen
Piet Heinstraat 77, Postbus 114,
4460 AC Goes
Tel. 0113-241370 Fax. 0113-216124